

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. став 1. тач. 6, 11. и 17. Устава Републике Србије, према којима Република, поред осталог, уређује и обезбеђује правни положај привредних субјеката, контролу законитости располагања средствима правних лица и друге економске односе од општег интереса за Републику.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Најзначајнији циљеви доношења Закона о изменама и допунама Закона о електронском фактурисању (у даљем тексту: закона) су, пре свега, утврђивање новог рока за почетак примене одређених обавеза из Закона о електронском фактурисању („Службени гласник РС”, бр. 44/21) којим се уводи систем електронских фактура, као и прецизирање појединих одредаба наведеног закона. Предложеним изменама истовремено је постало неопходно ускладити и рок у коме престају да важе одређене одредбе Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Службени гласник РС”, бр. 119/12, 68/15, 113/17, 91/19 и 44/21) и Закона о изменама и допуни Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Службени гласник РС”, број 91/19).

Треба нагласити да предлагач спороводи активности из комуникационог плана за увођење система електронских фактура, укључујући информисање јавности о систему, али и организацију обука за будуће кориснике система и привредне субјекте који се баве информационо-комуникационим делатностима. Планирају се директне консултације са министарствима Владе Републике Србије, приликом којих ће бити непосредно представљене предности које доноси систем електронских фактура, као и права и обавезе министарстава које произилазе из одредби закона и подзаконских аката, а истовремено остварује се и двосмерна комуникација са корисницима јавних средстава који ће бити највећи издаваоци и примаоци електронских фактура. С обзиром на околност да предлагач намерава да настави и интензивира спровођење описаних активности, нарочито стављајући акценат на обуку будућих корисника система из редова субјеката јавног сектора, утврђивање новог рока за почетак примене одређених обавеза, као што се предлаже, имаће повољан утицај на заинтересоване субјекте да на најефикаснији начин спроведу процес замене папирног облика фактуре у дигитални.

Такође, приликом припрема за спровођење Закона о електронском фактурисању („Службени гласник РС”, бр. 44/21), дошло се до, према оцени предлагача, основаног предлога да се пропише увођење јавне листе корисника Система електронских фактура, што ће јавном сектору, као и привредним субјектима, олакшати коришћење система и убрзати односне пословне процесе. Потом, предлагач је увидео да је „место издавања“, предвиђен као уобичајени елемент електронске фактуре, излишан и, с тим у вези, постоји могућност да изазове непотребну забуну код корисника, а спроводи се и нормативна

интервенција увођењем казнене одредбе за непоштовање обавезе електронског евидентирања пореза на додату вредност.

На крају, указала се потреба да се и субјекту јавног сектора који је уговорна страна у оквирном споразуму којим се утврђују услови и начин доделе уговора током периода важења оквирног споразума омогући да систем електронских фактура користи за пријем, чување и увид у поступање са електронским фактурама издатим приликом извршења уговора закљученог на основу оквирног споразума.

Имајући у виду наведено, предлаже се доношење овог Закона.

III. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Закона прописују се измене и допуне Закона о електронском фактурисању („Службени гласник РС”, бр. 44/21) којима се и субјекту јавног сектора који је уговорна страна у оквирном споразуму којим се утврђују услови и начин доделе уговора током периода важења оквирног споразума омогућава да Систем електронских фактура користи за пријем, чување и увид у поступање са електронским фактурама, дефинише се садржај листе корисника Система електронских фактура и даје се овлашћење министру надлежном за послове финансија да ближе уреди начин поступања Централног информационог посредника у обављању послова ажурирања листе корисника система електронских фактура.

У члану 2. Закона прописује се брисање места издавања са списка уобичајених елемената електронске фактуре.

Чланом 3. Закона уводи се прекршајна одредба за непоштовање обавезе електронског евидентирања пореза на додату вредност.

Чланом 4. Закона врши се измена рокова у коме престају да важе одређене одредбе Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Службени гласник РС”, бр. 119/12, 68/15, 113/17, 91/19 и 44/21) и Закона о изменама и допуни Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Службени гласник РС”, број 91/19).

Чланом 5. Закона врше се измене ст. 2, 4. и 5. члана 24. важећег закона, тако што се мења рок почетка примене обавеза субјеката јавног сектора, и то да примају и чувају електронске фактуре, да издају електронске фактуре другом субјекту јавног сектора, као и да да електронски евидентирају обрачун пореза на додату вредност и истовремено се мења рок за почетка примене обавеза субјеката приватног сектора да издају електронске фактуре субјекту јавног сектора.

У члану 6. Закона предвиђено је да овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЗАКОНА

Средства за реализацију овог закона обезбеђена су у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ПРЕДЛАЖЕ СТУПАЊЕ НА СНАГУ ЗАКОНА ПРЕ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РС”

Предлаже се да закон ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, будући да постоји нарочито оправдани разлог за ступање на снагу закона пре осмог дана од дана објављивања, у складу са чланом 196. став 4. Устава Републике Србије. Наиме, рокови прописани Законом о електронском фактурисању („Службени гласник РС”, бр. 44/21) предвиђају почетак примене одређених обавеза за 1. јануар 2022. године, док се Нацртом закона о изменама и допунама предлаже нов рок: 1. мај 2022. године. Наведеним се стварају услови да измене и допуне закона ступе на снагу правовремено, чиме се избегава колизија између важећег и предложеног прописа.

VI. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Систем електронских фактура

Члан 5.

Систем електронских фактура обавезно користе субјект јавног сектора и субјект приватног сектора у складу са чл. 3. и 4. овог закона.

Субјект јавног сектора приступа и користи систем електронских фактура за издавање, слање, пријем и чување електронских фактура.

СИСТЕМ ЕЛЕКТРОНСКИХ ФАКТУРА КОРИСТИ И СУБЈЕКТ ЈАВНОГ СЕКТОРА КОЈИ ЈЕ УГОВОРНА СТРАНА У ОКВИРНОМ СПОРАЗУМУ КОЈИМ СЕ УТВРЂУЈУ УСЛОВИ И НАЧИН ДОДЕЛЕ УГОВОРА ТОКОМ ПЕРИОДА ВАЖЕЊА ОКВИРНОГ СПОРАЗУМА У СМИСЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ, ЗА ПРИЈЕМ, ЧУВАЊЕ И УВИД У ПОСТУПАЊЕ СА ЕЛЕКТРОНСКИМ ФАКТУРАМА ИЗДАТИМ ПРИЛИКОМ ИЗВРШЕЊА УГОВОРА ЗАКЉУЧЕНОГ НА ОСНОВУ ОКВИРНОГ СПОРАЗУМА.

Субјект приватног сектора приступа и користи систем електронских фактура за издавање, слање, пријем и чување електронских фактура, непосредно или преко информационог посредника.

Изузетно од става 1. овог члана, добровољни корисник система електронских фактура може приступити и користити систем електронских фактура за издавање, слање, пријем и чување електронских фактура, непосредно или преко информационог посредника.

Добровољни корисник система електронских фактура може да се пријави за коришћење система електронских фактура приступањем систему електронских фактура на начин прописан овим законом.

~~У случају из става 5. овог члана~~ У СЛУЧАЈУ ИЗ СТАВА 6. ОВОГ ЧЛАНА, добровољни корисник система електронских фактура је у обавези да користи систем електронских фактура у текућој и наредној календарској години.

Коришћење података који су доступни у систему електронских фактура дозвољено је у складу са законом.

ЛИСТА КОРИСНИКА СИСТЕМА ЕЛЕКТРОНСКИХ ФАКТУРА ЈЕ ЈАВНА ЛИСТА КОЈА САДРЖИ ПОРЕСКЕ ИДЕНТИФИКАЦИОНЕ БРОЈЕВЕ СУБЈЕКТА ЈАВНОГ СЕКТОРА, СУБЈЕКТА ПРИВАТНОГ СЕКТОРА И ДОБРОВОЉНИХ КОРИСНИКА СИСТЕМА ЕЛЕКТРОНСКИХ ФАКТУРА КОЈИ ИМАЈУ ОБАВЕЗУ ДА ПРИМЕ И ЧУВАЈУ ЕЛЕКТРОНСКУ ФАКТУРУ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ, КАО И ЈЕДИНСТВЕНЕ БРОЈЕВЕ КОРИСНИКА БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА СУБЈЕКТА КОЈИ СУ УПИСАНИ У ЕВИДЕНЦИЈУ КОРИСНИКА ЈАВНИХ СРЕДСТАВА И КОЈА СЕ ВОДИ КОД ЦЕНТРАЛНОГ ИНФОРМАЦИОНОГ ПОСРЕДНИКА УПОТРЕБОМ ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА.

Актом министра надлежног за послове финансија ближе се уређују начин приступања и коришћења система електронских фактура, као и коришћења података ~~у смислу става 7. овог члана~~ У СМИСЛУ СТ. 3. И 8. ОВОГ ЧЛАНА.

Основни елементи електронске фактуре

Члан 7.

Електронска фактура уобичајено садржи:

- 1) назив, адресу, порески идентификациони број и матични број издаваоца електронске фактуре;
- 2) пословни рачун издаваоца електронске фактуре;
- 3) назив, адресу и порески идентификациони број и матични број примаоца електронске фактуре;
- 4) пословни рачун примаоца електронске фактуре;
- 5) редни број, датум и место издавања БРОЈ, И ДАТУМ ИЗДАВАЊА електронске фактуре;
- 6) датум испоруке добара, односно пружања услуга или авансне уплате;
- 7) износ авансних плаћања;
- 8) инструкције за плаћање;
- 9) податке о врсти и количини испоручених добара или врсти и обиму услуга;
- 10) износ основице пореза на додату вредност;
- 11) пореску стопу пореза на додату вредност;
- 12) износ пореза на додату вредност који је обрачунат на основицу;
- 13) укупан износ електронске фактуре;
- 14) напомену о одредби закона којим се уређује порез на додату вредност на основу које није обрачунат порез на додату вредност;
- 15) напомену да се за промет добара и услуга примењује систем наплате.

Овај закон не утиче на примену одредаба закона којим се уређују обрачунавање и плаћање пореза на додату вредност и подзаконских аката усвојених на основу тог закона, као ни на примену одредаба закона којим се уређује рачуноводство у делу одредаба којим се уређује рачуноводствена исправа.

Актом министра надлежног за послове финансија ближе се уређују минимални садржај електронске фактуре неопходан за њено процесуирање кроз систем, случајеви у којима поједини елементи електронске фактуре могу бити изостављени, случајеви у којима је предвиђена обавеза исказивања додатних елемената, на основу других прописа којима се уређује издавање одређених врста фактура, као и форма и начин доставе пратеће и друге документације кроз систем електронских фактура.

V. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 18.

Новчаном казном у износу од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице – субјект приватног сектора, односно јавно предузеће ако:

- 1) повреди обавезу издавања електронске фактуре (члан 3. став 1);
- 2) НЕ ЕВИДЕНТИРА ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ ЕЛЕКТРОНСКИ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ (ЧЛАН 4. СТ. 1, 2, 3, 4 И 6.);
- 2) 3) користи податке који су доступни у систему електронских фактура у сврхе које нису прописане законом (члан 5. став 7);
- 3) 4) не прими електронску фактуру у складу са овим законом (члан 9. ст. 2. и 3).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник – субјект приватног сектора новчаном казном у износу од 50.000 до 500.000 динара.

За прекршај из става 1. овога члана казниће се одговорно лице правног лица – субјекта приватног сектора, односно јавног предузећа, новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Престанак важења одредаба других закона

Члан 23.

Одредбе члана 2. тачка 9), члана 4а ст. 1–4, члана 4б, члана 4в ст. 1, 2. и 4, члана 4г и члана 12. ст. 6–9. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Службени гласник РС”, бр. 119/12, 68/15, 113/17 и 91/19) и члана 8. ст. 1. и 3. Закона о изменама и допуни Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Службени гласник РС”, број 91/19) ~~престају да важе 31. децембра 2021. године~~ ПРЕСТАЈУ ДА ВАЖЕ 30. АПРИЛА 2022. ГОДИНЕ.

Одредбе члана 8. став 2. Закона о изменама и допуни Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Службени гласник РС”, број 91/19) и члана 9. став 3. и члана 64. став 3. Закона о рачуноводству („Службени гласник РС”, број 73/19) престају да важе даном ступања на снагу овог закона.

Почетак примене

Члан 24.

Систем електронских фактура може да користи субјект јавног сектора и субјект приватног сектора по успостављању техничко-технолошких услова.

Обавеза субјекта јавног сектора да прими и чува електронску фактуру издату у складу са овим законом, као и обавеза издавања електронске фактуре другом субјекту јавног сектора, ~~примењују се од 1. јануара 2022. године~~ ПРИМЕЊУЈУ СЕ ОД 1. МАЈА 2022. ГОДИНЕ.

Обавеза субјекта јавног сектора да изда електронску фактуру субјекту приватног сектора, у складу са овим законом, примењује се од 1. јула 2022. године.

Обавеза субјекта јавног сектора да електронски евидентира обрачун пореза на додату вредност у смислу члана 4. овог закона, ~~примењује се од 1. јануара 2022. године~~ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ ОД 1. МАЈА 2022. ГОДИНЕ.

Обавеза субјекта приватног сектора да изда електронску фактуру субјекту јавног сектора, у складу са овим законом, ~~примењују се од 1. јануара 2022. године~~ ПРИМЕЊУЈУ СЕ ОД 1. МАЈА 2022. ГОДИНЕ.

Обавеза субјекта приватног сектора да прими и чува електронску фактуру издату од стране субјекта јавног сектора, као и електронске фактуре издате од стране субјекта приватног сектора примењује се од 1. јула 2022. године.

Одредбе овог закона које се односе на обавезу издавања и чувања електронске фактуре у трансакцијама између субјеката приватног сектора примењују се од 1. јануара 2023. године.

Обавеза електронског евидентирања у вези са трансакцијама из члана 4. овог закона, осим трансакција у којима је једна од страна субјект јавног сектора, примењује се од 1. јануара 2023. године.